

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
FACULTY OF GEOGRAPHY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
атты халықаралық ғылыми конференциясы

Международная конференция студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

International Scientific Conference of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

06-08.04.2023

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

География және табиғатты пайдалану факультеті
Факультет географии и природопользования
Faculty of Geography and Environmental Sciences

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ
Алматы, Қазақстан, 2023 жылдың 6-8 сәуірі

МАТЕРИАЛЫ
международной конференции студентов и молодых учёных
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2023 года

MATERIALS
International Scientific Conference of Students and Young Scientists
«FARABI ALEMI»
Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2023

Алматы
«Қазақ университеті»
2023

УДК 91
ББК 26.8
Ф23

Ответственные секретари:

*Моминов С.А.
Бекжанова А.У.
Сапиева А.Ж.
Тумажанова М.О.
Раймбекова Ж.Т.
Оракова Г.О.
Амангелді Ө.
Маханова Н.Б.
Жұматаева Ж.М.
Жолдасбек А.Е.
Акубаева Д.М.*

Материалы международной научной конференции студентов и молодых учёных «Фараби әлемі». Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2023 года. – Алматы: Қазақ университеті, 2023. – 446 стр.

ISBN 978-601-04-6250-2

Статьи изданы в авторской редакции.

operate with a degree of independence. This can create a lack of transparency and oversight in their activities. (2) Potential conflicts of interest: QPCs may face conflicts of interest when balancing their roles as both a promoter of tourism and a regulator of the industry. This can lead to accusations of favoritism towards certain businesses or destinations. (3) Inefficient use of resources: some critics argue that QPCs may not always use resources effectively, leading to waste or duplication of efforts. (4) Failure to involve local communities: QPCs may focus on promoting tourism to international visitors and neglect the interests and needs of local communities.

Overall, the criticisms of QPCs in the tourism sector are mainly centered around issues of accountability, conflicts of interest, resource efficiency, community involvement, and innovation. Addressing these issues can help ensure that QPCs operate in a responsible and effective manner that benefits both the tourism industry and the wider society.

This work was carried out as part of research project No. AP09260144.

NAVIGATING CHALLENGES IN DEVELOPING WATER TOURISM IN KAZAKHSTAN: AN ANALYTICAL REVIEW

Akanov M.D.,
scientific supervisor: Nuruly Y.
Al-Farabi Kazakh National University

Kazakhstan, located in Central Asia, is endowed with vast water resources, including rivers, lakes, and reservoirs, that offer immense potential for developing water-based tourism. However, the development of water tourism in Kazakhstan faces several challenges that need to be addressed to fully realize its potential. This thesis provides an analytical review of the challenges hindering the development of water tourism in Kazakhstan, focusing on the water resources, infrastructure, and policies required to promote sustainable tourism.

Water resources in Kazakhstan are abundant, with more than 85,000 rivers and 48,000 lakes, such as Irtysh, Zhaik, and Syr Darya rivers, and, Balkhash, Alakol, and Zaysan lakes. In addition, the Caspian Sea, the world's largest inland body of water, lies in the western part of the country. However, the country's water resources face several challenges, including water scarcity, pollution, and inefficient use, which limit their potential for supporting water tourism. For instance, according to the Ministry of Ecology and Natural Resources of Kazakhstan, the annual water availability per capita is only 1,900 cubic meters, which is below the international water scarcity threshold of 1,700 cubic meters per capita per year. Moreover, water pollution from industrial and agricultural activities, and inadequate wastewater treatment, degrade water quality, reducing its suitability for tourism activities.

The development of water tourism in Kazakhstan requires a robust infrastructure that can support various tourist activities, such as boating, fishing, swimming, and water sports. However, the current infrastructure is inadequate, particularly in rural areas, where most of the country's water resources are located. For instance, many lakes and rivers lack access roads, boat ramps, and marinas, making it difficult for tourists to access them. Moreover, the existing infrastructure is often outdated and poorly maintained, reducing its safety and quality.

The development of water tourism in Kazakhstan requires a favorable policy environment that encourages private sector investment, promotes environmental sustainability, and ensures safety and security for tourists. However, the current policies are often fragmented, inconsistent, and lacking in regulatory frameworks that provide clear guidelines for the development and management of water tourism. For instance, the existing legislation for water management is fragmented among different agencies, making it difficult to coordinate and implement policies that promote sustainable water use and tourism.

Developing water tourism in Kazakhstan is essential for diversifying the country's tourism sector, generating income, and creating employment opportunities. However, the development of water tourism faces several challenges, including water scarcity, pollution, inadequate infrastructure,

and fragmented policies. Addressing these challenges requires a concerted effort from the government, private sector, and civil society to invest in sustainable water management, develop robust infrastructure, and establish clear policies and regulations that promote responsible and safe water tourism.

In conclusion, navigating the challenges in developing water tourism in Kazakhstan requires a comprehensive and coordinated approach that balances economic, environmental, and social considerations to ensure sustainable tourism development.

This work was carried out as part of research project No. AP09260144.

АСТРОТУРИЗМ: МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНДА ДАМУҒА ЖӘНЕ ҰЙЫМДАСТЫРУ МҮМКІНДІКТЕРІ

Адилова А.Ә.,

Нұрұлы Е. жетекшілігімен

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

e-mail: adilovaalina02@mail.ru

Астрономиялық туризм саяхаттың ең жас түрлерінің бірі болып саналады. Оның өсіп келе жатқан танымалдылығының себебі – адамзат дамуының барлық дерлік кезеңдерінде адамдар жұлдыздарға қарап, оларға бір сәтке жақын болуға тырысатындығымен түсіндіріледі. Астротуризмді арнайы ұйымдастырылған маршруттар, обсерваториядағы түнгі экскурсиялар арқылы да, бақылау үшін арнайы жабдықталған орындарда да жүзеге асыруға болады. Әлемде мұндай демалыстың әлеуеті бұрыннан бағаланған.

Алайда, Қазақстанда туризмнің бұл бағыты әлі де толыққанды зерттелмеген, ұйымдастырылмаған түрде қалып келеді. Бұл бақылау алаңдарының, арнайы жабдықтардың жоқтығы және ғарыш айлақтарының жабық нысандар ретіндегі мәртебесі немесе қарапайым халықтың астротуризм жайлы білмегендігіне байланысты. Ал Қазақстан ішкі және сырттан келушілер үшін астротуризм бағытын дамытуға қажетті ресурстарға толықтай ие. Сондықтан да, елімізде туризм индустриясында әлемдік тренд болып есептелетін астротуризм бағытын ұйымдастыру және дамыту бойынша сұрақтарын негізге ала отырып, зерттеу қажеттілігі туындауда.

Астротурлар демалушылар үшін керемет табиғат бейнесімен және таза ауасымен денсаулығын жақсартып, қала қарбалысынан демалып күш-қуатын қалпына келтіретін, жұлдыздарға қарап тілек тілеп, әдемі суреттер жасайтын орын құруды көздейді. Сол мақсатта, астротурларды ұйымдастыру үшін Маңғыстау облысындағы керемет көрінісімен ерекшеленетін Бозжыра шатқалы өте қолайлы дестинация. Оның себебі, Маңғыстау облысында туризм, соның ішінде астротуризмді дамытуды қамтамасыз ететін айтарлықтай артықшылықтар бар:

аймақтың географиялық ерекшеліктері мен табиғаты, атап айтқанда қаладан алшақ орналасқан, әрі жарықтану деңгейі өте төмен шатқал немесе жазық далалардың болуы;

негізгі туристік ағындары бар елдерге жақындығы (ТРАСЕКА мен Солтүстік-Оңтүстік көлік дәліздерінің қиылысында тұрған маңызды буын бола отырып, Маңғыстау 5 елмен, батыста – Ресей Федерациясымен, Әзірбайжанмен және Иранмен, оңтүстікте – Түркіменстанмен және шығыста – Өзбекстанмен шектеседі);

транспорт құралдарының қолжетімділігі (арнайы жол талғамайтын көліктер немесе джиптердің туристерді әр түрлі жыл мезгілдерінде тасымалдай алу мүмкіндігі);

жұлдыздарды немесе ғарыштық құбылыстарды тамашалауға, не болмаса бақылау жүргізуге географиялық ыңғайлылығы;

Маңғыстау облысы туризмнің басқа да түрлерімен танымалдылығы және осыған байланысты туристерді өзіне көптеп тарта бастауы, ал бұл өз кезегінде бірегей ұсыныс ретінде астротуризм бағытына деген қызығушылықты тудыру мүмкіндігі.

<i>Әбдіғұл С.А.</i> ИМАНТАУ-ШАЛҚАР КУРОРТТЫҚ АЙМАҒЫНЫҢ ТУРИСТІК-РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН БАҒАЛАУ	254
<i>Aitzhan G.A.</i> THE IMPORTANCE AND ROLE OF QUASI-PUBLIC COMPANIES IN TOURISM INDUSTRY DEVELOPMENT	255
<i>Akanov M.D.</i> NAVIGATING CHALLENGES IN DEVELOPING WATER TOURISM IN KAZAKHSTAN: AN ANALYTICAL REVIEW	256
<i>Адилова А.Ә.</i> АСТРОТУРИЗМ: МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНДА ДАМУ ЖӘНЕ ҰЙЫМДАСТЫРУ МҮМКІНДІКТЕРІ	257
<i>Aitzhan G.A.</i> THE IMPORTANCE AND ROLE OF QUASI-PUBLIC COMPANIES IN TOURISM INDUSTRY DEVELOPMENT	258
<i>Құрманғали Б.Б.</i> ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АГРОТУРЛАР ДАМУ БОЛАШАҒЫ	259
<i>Дүйсембай Д.</i> ОРТА АЗИЯ ЕЛДЕРІНІҢ ҚАЗАҚСТАНМЕН ТУРИСТІК БАЙЛАНЫСТАРЫН ДАМУ	260
<i>Ережепова Б.М.</i> “SLOW-TOURISM”-НІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ МЕН ДАМУ БОЛАШАҒЫ	261
<i>Алматаева Ж.Б.</i> РАЗВИТИЕ СВАДЕБНОГО ТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ	262
<i>Серикбосынова М.Е.</i> HOT TOUR АГЕНТТІГІН ЖЕТІЛДІРУГЕ БАҒЫТТАЛҒАН ІС-ШАРАЛАРДЫ ҰСЫНУ	263
<i>Иманбек А.С.</i> ЖОҢҒАР АЛАТАУЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ ПАРКІНДЕГІ ЭКОТУРИЗМДІ ДАМУ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІ	264
<i>Аманбек J.J.</i> CURRENT SITUATION AND FUTURE DEVELOPMENT OF WEDDING TOURISM IN KAZAKHSTAN	265
<i>Рыскулова А.Р.</i> ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ КЛАСТЕРЛІК ТУРИЗМНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ	266
<i>Нурғалымова Т.Б.</i> ҚАЗАҚСТАНДА ЭКОТУРИЗМНІҢ ДАМУ МҮМКІНШІЛІКТЕРІ (АЛТЫН ЕМЕЛ МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ ПАРКІ МЫСАЛЫНДА)	267
<i>Аманкелді В.Е.</i> THE ROLE OF EXCLUSIVE ACCOMMODATIONS IN FORMING TOURIST DEMAND	268
<i>Абель А.А.</i> TIKTOK СЕРВИСІ ТУРИСТІК ӨНІМДІ ЖЫЛЖЫТУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ	268
<i>Болатханова А.Д.</i> PR ТУРИСТІК КӘСІПОРЫН ИМИДЖІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ	269
<i>Сұлтан А.А.</i> ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БАЛАЛАР-ЖАСӨСПІРІМДЕР ТУРИЗМНІҢ ДАМУ БОЛАШАҒЫ	270
<i>Рахманова Б.А.</i> ЭКОТУРИСТТІК ӨНІМДЕРДІ ЖЫЛЖЫТУДАҒЫ МАРКЕТИНГТІК ЗЕРТТЕУЛЕР	271

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ
Алматы, Қазақстан, 2023 жылдың 6-8 сәуірі

Авторлық редакциямен шығарылды

ИБ № 14980

Басуға 26.04.2023 жылы қол қойылды. Пішімі 60×84 ¹/₈.
Көлемі 27,75 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылыс. Тапсырыс № 720.
Таралымы 10 дана. Бағасы келісімді.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспа үйі.
050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.